

SERIE:
KVINDERNE OMKRING
GRUNDTVIG FORTÆLLER

Gennem otte fortællinger hører vi kvinderne omkring Grundtvig fortælle – om Grundtvig, om sig selv, om tiden og om brydningerne. Dette er fjerde fortælling i serien.

Fortællingerne er alle skrevet af Else Mathiasen og er en bearbejdet version af performanceforedraget 'Grundtvig og kvinderne', som hun turnerer med. Performanceforedraget er udviklet og opføres sammen med trompetisten Torben Lassen og pianisten Karen Sørensen, der begge er jazzmusikere. Kvindernes fortællinger er baseret på historiske kilder, og der er taget ganske få dramaturgiske friheder.

Else Mathiasen har været mere end 30 år i højskolen, herunder 16 år som forstander på Vestjyllands Højskole, og har bl.a. været initiativtager til og leder af Fortælle Akademiets kurser på den nye 'Højskolen Mors'. Læs mere om Else på www.elsemathiasen.dk

TEKST: ELSE MATHIASSEN, FORTÆLLER, DANSER OG FHV. HØJSKOLEFORSTANDER

Jeg vidste godt, at

livet

Serie: Kvinderne omkring Grundtvig tager ordet. I sidste nummer af Grundtvigsk Tidende fortalte godsejerfruen Constance Leth om den unge Grundtvigs stormende forelskelse i hende – som hun ikke var helt upåvirket af.

Nu møder vi igen Lise (født Blicher), som Grundtvig havde mødt som helt ung og som siden blev Grundtvigs første kone. Og denne gang får hun ordet

ville blive både hårdt og omskifteligt

Lise: "Grundtvig friede til mig pr. brev. Han var for sky til at bede om min hånd direkte. Jeg vidste godt, at livet ville blive både hårdt og omskifteligt, men der var gået 15 år, så ... Vi blev gift, og efter tre år fik Grundtvig et præsteembede i Præstø. Jeg skrev til ham, inden han flyttede ned til Præstø.

Min elskede Grundtvig. Her sidder jeg på din gamle plads ved skrivebordet, for at skrive til dig for første gang, min trofaste mand. Gud ske lov og tak for den tid, vi har været samlet, og lad os snart mødes igen i hans inderlige kærlighed for aldrig mere at skilles. Hvor dybt jeg savner og længes efter dig, min elskede Grundtvig, kan jeg jo ej udtrykke med denne døde pen. Lidt imellem ved jeg også at du, kære ven, savner din Lise. Hun imellem gik dog og puslede lidt om dig – vel oftest til kedsomhed. »

» Vores første år var gode. Grundtvig søgte og fik et embede som kapellan ved Vor Frelzers Kirke i København. Vi fik vores søn, Johan, og Grundtvig skrev 'Et barn er født i Betlehem'. Efter to år fik vi Svend, og efter endnu et par år blev lille Metha født. Jeg lod i høj grad Grundtvig bestemme vores liv – også børnenes uddannelse. Han ville, at drengene skulle lære et håndværk, så Johan blev bogbinder og Svend snedker. Grundtvig og jeg underviste selv alle børnene i det boglige; men jeg ville, at drengene skulle have en studentereksamen, og jeg havde lagt lidt til side, så de kunne gå til eksamen.

Jeg forstod ham ikke altid helt – og kunne ikke altid følge ham åndeligt, men jeg beundrede ham og troede på ham. Grundtvig læste og skrev hele tiden, og han var meget kritisk over for nogle af tidens tanker. Han mente, at præsterne ikke var gudfrygtige nok, det både sagde og

skrev han, og det gav ham mange uvenner. Om teologiprofessor H.N. Clausen skrev Grundtvig, at han underviste i en vranglære og undergravede kirken. Så blev Grundtvig anklaget for injurier og idømt livslang censur. I protest

Jeg ser godt, hvad der piner dig, Grundtvig, og du ængstes for kone og børn. Men glem os og gør trøstig, hvad Vorherre byder dig.

mod censuren ville han sige sit embede op, og jeg sagde derfor til ham: Jeg ser godt, hvad der piner dig, Grundtvig, og du ængstes for kone og børn. Men glem os og gør trøstig, hvad Vorherre byder dig. Han vil nok vide, hvorledes han skal give os brødet.

Vi måtte flytte og kom til at bo småt, og når vores gode ven – og min ungdomskammerat, Ingemann – kom på besøg, sagde han til Grundtvig: "Hvis du skal sidde og skrive i dit kammer, må du jo have stolen stående i stuen!" Livet var hårdt, men vi kæmpede for at holde anstændigt sammen på det hele.

Grundtvig var meget optaget af at studere det nordiske, og kongen, Frederik VI, gjorde det muligt for ham at

rejse til England for at studere de oldnordiske skrifter – særligt Bjovulf-kvadet. Han fik 2000 rigsdaler og rejste tre gange inden for få år til England. På den første færd skrev jeg til ham:

Næsten de tre hele første uger, du var rejst, lå jeg ene med de tre kære børn i sovekammeret, hvor der da om aftenen, når de sov, omgav mig en tomhed, at jeg ej kunne titte lidt ind til dig.

Grundtvig skrev tilbage, at han længtes efter familien, dog mest den lille Metha. Hende skulle jeg kysse to gange. På den anden rejse til England skrev han til mig:

Vær på det hjerteligste hilset for din ømme moderomhu, som for din tro, jomfruelige og ægteskabelige kærlighed.

Jomfruelig og ægteskabelig...? Jeg kunne jo nok mærke den sviende anklage. Flere år efter til vores sølvbryllup skrev han ikke en sang – han der skrev så mange lejlighedssange. Og året efter, på hans fjerde englandsrejse, skrev han hjem til mig.

Til min Lise om sølvbryllupsdagen i fjord. Let fløj dit brev over hav. Vi mødtes på dagvognssædet, men intet kys jeg det gav. For alle de kys, mig har glædet blottet for luer, for længsel og savn. Koldt fandt dit brev din hilsen den favn, hvor dog i elskov hensmeltet dit navn.

Vi blev fremmede for hinanden.

Til Ingemann sagde Grundtvig, at jeg havde et til døden utrøsteligt hjerte. Der skete noget, da Grundtvig tog til England anden gang. Var det mødet med Clara Bolton?" ■

Mød Clara Bolton i næste nummer af Grundtvigsk Tidende. Læs de tidligere fortællinger på www.grundtvig.dk/grundtvigsktidende